

Like • Comment • Share

Anders de la Motte “[geim]”

Tõlkinud Kadri Papp

AS Tänapäev 2012

“[geim]” on Anders de la Motte esikromaan, mis jutustab Henrik Petterssoni ehk HP ja tema õe, Rebecca Normeni elu peale seda, kui HP leiab salapärase mobiiltelefoni. Anders de la Motte töötas enne kirjanikuks saamist turvaülemana IT-firmas Dell ja enne seda Stockholmis politseinikuna.

Romaan algab sellega, et HP leiab rongist telefoni, mis pakub talle võimalust mängida Mängu. Mäng on oma olemuselt raha eest ülesannete, enamasti kuritegelike, täitmine, kuid kogu tegevus filmitakse ja laetakse internetti ülesse, kus teised inimesed saavad videoklippe vaadata, hinnata ja jätta kommentaare. HP naudib iga hetke mängust, lisaks ohtlikele tegevustele kaasneva adrenaliini saamisega, leiab ta suurt rahuldust teiste inimeste heakskiidust. Mäng kestab kuni ta rikub Mängu ainsat reeglit, Mängust ei tohi kellelegi rääkida, ja mistõttu visatakse ta mängust välja. HP otsustab saada Mängu tagasi, kuid selle käigus avastab ta, et Mäng on ülemaailmne vandenõu. Teda ja temataolisi on lihtsalt ära kasutatud illegaalsete tegevuste tarvis.

Rebecca on rohkem kõrvaltegelane kui peategelane. Tema ainukene eesmärk tundub olevat lugejale HP mineviku tutvustamine ja olla keegi, kellest HP hoolib, et luua olukord, kus HP'l tekiks moraalne dilemma. Vaatamata sellele otsustas autor anda lugejale Rebecca vaatenurga, mis muudab romaani tempo palju aeglasemaks ja lisab uue sisuliini, mis keskendub Rebecca süümeepiinadele, et ta oli oma vägivaldse abikaasa rõdult alla lükanud. Hiljem saab ta teada, et ta abikaasa surma oli põhjustanud hoopis HP ning kõik Rebecca probleemid olid kadunud, muutes ta sisuliini olemuselt ilma sisuta.

Henrik Pettersson, sulgi ja täielik enese imetleja, leiab Mängust kõik, mida ta on otsinud. Ta jõuab arusaamisele, et tal on vaja teiste heakskiitu, publiku armastust ja naudib olla rambivalguses. *Cred* ehk teiste hinnang muutub kõige ihaldatumaks asjaks tema elus. Lõpuks kerkib olukord, kus ta seab Mängu tõttu Rebecca elu ohtu ja HP'le tekib küsimus, kui kaugele on

ta nõus tunnustuse nimel minema. HP satub eetilisse kriisi, ta pole kindel, kas ta oleks tegutsenud teisiti, kui ta oleks teadnud, et ta seab oma õe, ainukese inimese kellest ta hoolib, ohtu.

Motte on tsiteerinud ühes intervjuus Saksamaal tegutsenud poliitilise politsei Stasi juhtlauset: “Et olla täiesti kaitstud, peab teadma kõike.” Olid organisatsioonid, mis nägid suurt vaeva, et inimeste eraelu ja arvamuste kohta infot saada. Tänapäeval sooritatakse sotsiaalvõrgustikes vanade standardite järgi peaaegu et enesetapp, lihtsalt et teiste soosingut võita. Sõbrad ja nende kommentaarid on sama, mis HP’le *cred* ja teiste inimeste hinnangud. Motte asetabki HP romaani lõpus tähtsaima küsimuse ette, kas enda elu on väärt riskimist, et Mängu edasi mängida. Saanud uue võimaluse mängida, peab ta otsustama kas astuma tagasi Mängu, mis eelnevalt oli ta kui katkise eseme minema visanud. Roman lõppeb sellega, et HP ei soovi Mänguga enam midagi tegemist teha, kuid paratamatult meenub lugejale väga samane katkend raamatu lõpust raamatu algusest, kus HP oli valinud teise tee.

Öeldakse, et silmapilgutus on kõige kiirem liigutus, millega inimkeha toime tuleb.

Ometigi jääb see alla aju elektrisünapsidele.

“Mitte praegu!” sähvatas peast läbi, kui valgusvoog talle vastu paiskus.

Ja sellest vaatepunktist lähtudes oli tal täiesti õigus. Tal peaks aega veel järel olema, tublisti aega – seda talle ju lubati. Ta oli ju ometi kõiki juhtnööre punktipealt täitnud, teinud täpselt seda, mida tal kästi teha.

Nii et seda ei tohiks juhtuda.

Mitte praegu!

Tõepoolest mitte!

Tema üllatus oli täiesti arusaadav, et mitte öelda loogiline. See jäi pealegi tema viimaseks mõtteks elus.

Motte näitab õhkõrna vahet mängul ja surmal. Veel tekitab sellega küsimuse, kas suudavad inimesed samamoodi nagu nad meenutavad raamatu algust, vaadata tagasi minevikku ja võtta sealt õppust.

“ [geim]“ peegeldab lugejale tänapäeva ühiskonnas valupunktiks muutunud nähtust, kus vajadus saada pidevalt teiste inimeste tunnustust on viinud inimesed olukorrani, kus nad jagavad ülejäänud maailmaga peaaegu kõike oma elust, hoomamata oma tegude võimalikke tagajärgi. Motte paneb peategelase ja lugeja küsimuse ette, kui kaugele oleks kumbki nõus selle nimel minema.

Egert Viktor Vaus

Tallinna Reaalkool, 12A

Juhendaja Piret Järvela

Ulakass 2014